

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 318/2023-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 2/ [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JUDr. Petrom Krivákom, advokátom, Bukovinská 9, Bratislava, proti uzneseniu prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I č. k. 1Pn/636/21/1101-36 zo 16. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 30. mája 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 46 ods. 3 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením prokurátora o zamietnutí ich sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa.

II.

2. Sťažovatelia, zastúpení advokátom, podali trestné oznámenie, ktoré vyšetrovateľ uznesením z 20. januára 2023 odmietol a doručoval ho advokátovi sťažovateľov poštovou zásielkou do vlastných rúk. Prvý pokus o doručenie 26. januára 2023 bol neúspešný a rovnako tomu bolo pri opakovanom doručovaní 27. januára 2023. Preto bola zásielka uložená na pošte, kde si ju advokát sťažovateľov vyzdvihol 8. februára 2023.

3. Sťažovatelia, zastúpení advokátom, podali proti uzneseniu vyšetrovateľa 13. februára 2023 sťažnosť, ktorá bola ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením prokurátora zo 16. marca 2023 podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietnutá ako oneskorene podaná. Prokurátor vychádzal z § 66 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého ak nebol adresát zásielky, ktorú treba doručiť do vlastných rúk, zastihnutý na adrese, ktorú na tieto účely uviedol, zásielka sa uloží u orgánu, ktorý zásielku doručuje, a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku

príde doručiť znovu v určitý deň a hodinu. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží sa písomnosť na pošte a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, kde a kedy si môže zásielku vyzdvihnúť. Ak si adresát zásielku nevyzdvihne do troch pracovných dní od uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel. Podľa prokurátora bolo uznesenie vyšetrovateľa sťažovateľom doručené 1. februára 2023 a tri pracovné dni na podanie sťažnosti uplynuli 6. februára 2023, no sťažnosť bola podaná až 13. februára 2023.

III.

4. Podľa sťažovateľov prokurátor nesprávne, striktné a formalisticky aplikoval fikciu doručenia podľa § 66 ods. 3 Trestného poriadku. K tomu uvádzajú, že poštovní doručovateľ ich upovedomil o uložení zásielky s tým, že odberná lehota je 18 dní, a keďže si zásielku prevzali 8. februára 2023, bol tento deň rozhodujúci pre plynutie lehoty na podanie sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa. Zdôrazňujú, že náhradné doručenie je subsidiárne a jeho okolnosti musia byť preukázané, čo si vyžaduje dokazovanie napríklad ohľadne toho, či sa v čase doručovania zdržiavali na adrese. Okrem toho lehota na vyzdvihnutie zásielky mala byť vyznačená na doručovacej obálke alebo poštový doručovateľ ich mal upovedomiť o trojdňovej lehote na vyzdvihnutie zásielky. Sťažovatelia zdôrazňujú, že zásielka sa ako nedoručená prokurátorovi nevrátila, a preto nemožno dospieť k záveru o náhradnom doručení. V tejto súvislosti poukazujú nielen na rozhodnutia všeobecných súdov, ale aj na nálezy ústavného súdu II. ÚS 65/2010 a I. ÚS 119/07.

IV.

5. Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je svojvoľný alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (I. ÚS 301/06). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

6. Podstatou námietok sťažovateľov je nesprávny výklad § 66 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý upravuje osobitnú procesnú situáciu v súvislosti s doručovaním zásielok orgánov činných v trestnom konaní a trestných súdov. Ide o normu, ktorá sa vzťahuje na osobitnú situáciu doručovania do vlastných rúk osobe, ktorá či už orgánom činným v trestnom konaní alebo trestným súdom uviedla adresu na doručovanie. Preto nejde o doručovanie osobe, ktorá by s orgánmi činnými v trestnom konaní skôr nebola v kontakte. Ide o doručovanie osobe, ktorá uviedla adresu, na ktorú sa jej majú v trestnom konaní doručovať zásielky. Túto osobitnú situáciu následne táto procesná norma upravuje tak, že na doručovanie takémuto subjektu sa uplatní pomerne prísna konštrukcia náhradného doručenia.

7. Ide o osobitnú normu trestného procesu. Na jej aplikáciu nie je dôvod vzťahovať normy doručovania iných procesných systémov tak, ako to podsúvajú sťažovatelia, keď zdôrazňujú iné podmienky náhradného doručenia (zdržiavanie sa na adrese, dlhšia úložná doba a vrátenie zásielky

odosielateľovi). Takéto ďalšie podmienky účinného náhradného doručenia z textu § 66 ods. 3 Trestného poriadku nevyplývajú a ani nie je dôvod ich výkladom dotvárať. Takýto prístup by viedol k neželanej deformalizácii noriem procesného (formálneho) práva. Použitie normy obsiahnutej v § 66 ods. 3 Trestného poriadku v namietanom uznesení zodpovedá nielen jej textu, ale aj jej účelu, ktorým je nastavenie efektívneho doručenia tým subjektom trestného konania, ktoré orgánom činným v trestnom konaní a súdom uviedli svoju adresu na doručovanie, a preto si museli byť vedomé následkov neprebratia zásielok, ktoré im boli dvakrát doručované a následne uložené.

8. Na tomto závere nič nemení ani právny názor vyjadrený v nálezoch ústavného súdu II. ÚS 65/2010 a I. ÚS 119/07, ktoré sa vzťahovali na aplikáciu § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý výslovne stanovoval, že podmienkou účinného náhradného doručenia je to, že adresát sa v mieste doručenia zdržuje. Takáto zákonná podmienka z § 66 ods. 3 Trestného poriadku nevyplýva, pričom § 66 ods. 3 Trestného poriadku sa na rozdiel od § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vzťahuje len na tie subjekty, ktoré orgánom činným v trestnom konaní už uviedli adresu na doručovanie tak, ako tomu bolo v prípade advokáta sťažovateľov.

9. Sťažovatelia sa bez dôslednej diferenciacie obsahu a pomenovania svojich ústavných práv domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 46 ods. 3 ústavy, ktorých sa možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenie vykonávajú. Aplikácia § 66 ods. 3 Trestného poriadku v namietanom uznesení prokurátora je v medziach zákona, a preto nemožno dospieť k záveru o porušení týchto základných práv sťažovateľov. To vylučuje aj záver o tom, že by rýdzo procesným uznesením prokurátora mohlo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Sťažovatelia boli účastníkmi trestného konania ako potencionálne poškodení trestným činom. Preto sa v trestnom konaní nekonalo o ich občianskych právach a ani o oprávnenosti proti nim vzneseného trestného obvinenia, čo vylučuje porušenie ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavná sťažnosť sťažovateľov je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2023

Robert Šorl
predseda senátu